

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HÉTILAP.

Megjelenik szombaton.

Előfizetési árak: Egész évre . . . . . 4 forint Fél évre . . . . . 2 „ Negyed évre . . . . . 1 „ Egyes szám ára 10 krajczár. — Nyiltár sora 50 kr., Bélyeg-díj 30 krajczár. —		FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: HOLBESZ JÓZSEF. FŐMUNKATÁRS: BARTOS GYULA.		Hirdetési díjak Egész oldal . . . . . 25 frt — kr. Fél oldal . . . . . 14 „ — „ Negyed oldal . . . . . 8 „ — „ Nyolczad oldal . . . . . 5 „ — „ Tizenhatod oldal . . . . . 2 „ 50 „ Legkisebb hirdetés . . . . . 1 „ 20 „	
SZERKESZTŐSÉG: Kispest, Zrínyi-utca 22. szám.		KIADÓHIVATAL: Kispest, Zrínyi-utca 22. szám.			

Bucsuszó.

Mai számunkkal bucsut veszünk tisztelt olvasóinktól. Négy évi fenállása után lapunkat a mai számmal beszüntetjük. Nem akartuk igen tisztelt olvasóinkkal hirlapi összeköttetésünket megszakítani a nélkül, hogy eddigi tevékenységünkre néhány szóval vissza ne térjünk. Ha visszapillantunk a »Kispesti Hirlap« multjára, nyugodt lélekkel a teljesített kötelesség tudatát találjuk benne megerősítve és bármely körülmények között büszkén fogunk azon időszakra visszapillantani, a melyben a közérdek szolgálatában állottunk. Nagy küzdelem és nagy anyagi áldozatok árán tartottuk fen lapunkat mindaddig, míg annak megjelenését szükségesnek tartottuk, míg a közérdek azon áldozatot, melyet hoztunk, tőlünk megkövetelte. Ma midőn lapunkat beszüntetjük, tesszük ezt nem azért, mintha létjogosultságunkat elvesztettük volna, sőt ellenkezőleg az alap, melyen a mai napig állottunk mindinkább megszilárdult és oly erős, hogy azt megingatni nem lehetne.

Az egyedüli indok, mely bennünket ezen elhatározásban megerősített egyedül csak az, hogy községünkben két hetilap, — mely mindkettő tisztán csak a község érdekeit képviseli — felesleges és minthogy közönségünk nagy része mindkét lapot egyenlő pártfogásába vette, csak szolgálatot véltünk tenni olvasóinknak, a midőn az előfizetési díjakkal nozott áldozatot felnyire apasztjuk. De van ezenkívül még egy igen fontos ok, mely lapunk beszüntetésére indított bennünket. Bár a két lap mostani szerkesztői mindenkor legnagyobb baráti viszonyban voltak egymással és köztük sem a magán

életben sem a lapokban semmiféle ellentét ki nem élesedett, mégis az olvasók nagy része két pártra szakadt és nem ritkán annyira kiélesedtek az ellentétek, hogy ezek által társadalmi életünkben kellemetlen zavar állott be.

A békét akarjuk tehát helyre állítani és hogy ez minél szilárdabb legyen és hogy törekvésünk őszinteségét külsőleg is jelezzük lapunk felelős szerkesztője a »Kispest-Szt.-Lőrincz« kötelékébe belépett és a jelzett lapnak felelős szerkesztőségét elvállalta.

Kötelmeink legszentebbekének ösmerjük a társadalmunk életfáján rágódó egyenetlenség, békétlenség átkos fergét kiirtani és mindnyájunkra üdvöt, áldást árasztó béke, szeretet és egyetértés csillagát társadalmi egünkön ragyogtatni.

Egyetértve, egymást önzetlenül szeretve, boldogíthatjuk egymást, tehetünk sok jót, üdvöst és idézhetjük elő szép reményekre jogosító községünk nagygyá tételét, felvirágzását.

A béke zászlóját fennen lobogtatjuk azon örömhittel melengtetve édes reményben, hogy alá fog sorakozni minden a béke, szeretet és ez egyetértés szent érzetétől áthatott Polgártársunk s midőn még egyszer érzékeny bucsut veszünk tisztelt olvasóinktól és bejelentjük, hogy lapunkat a mai számmal végleg beszüntetjük, köszönetünket fejezzük ki tisztelt olvasóinknak azon szíves pártfogásért, melyben bennünket eddig is részesítettek, egyúttal pedig kérjük, miszerint ezen jóindulatukban ezentúl a »Kispest-Sz.-Lőrincz« című lapot is részeseim szíveskedjenek.

Béke velünk!

Holbész József,
nyug. plébános és szerkesztő.

Uj nóta a régiről.

Nehéz talány társadalmi életünk bajainak helyes körisméjét megállapítani.

Nehéz két szempontból. Először, mert sokféle koros baj zavarja életműködését, másodsor, mert rendszeren ott keressük a bajt, hol a látszat csal és meddő marad, elveszett remény, minden kutatás, kísérlet a tulajdonképeni ok felderítésére.

Ez az állítás, a gondolkozó ész előtt világossá teszi a helyzet jelzését, melyről írni czélom jelen alkalomból.

A helyzet jelzése, mely a társadalmi élet működésének eredményében válik jellegzetessé, megdöbbenő jelenségek ijesztő képe.

Társadalmi életünk jelene lehetlenné teszi a reménykeltő jövő, minden teret magába ölelő jelentős kialakulását.

A multról nem is beszélek. — Hisz községünknek, mely egy homoktengerből született, a fejlődés történeti multján kívül, egyebe nincs.

Szorosan vett társadalmi életet a megteremtett közszellem alkotja.

Test lélek nélkül; ez a társadalom, közszellem nélkül.

Fejlődésünk csak a testet formálta, a lélek az kiszorult belőle.

Életről beszélünk éltető erő nélkül, társadalmi életről közszellem nélkül.

A mi társadalmunk, melyből a lélek: a közszellem, az erő: az egészséges

A „KISPESTI HIRLAP“ TÁRGZÁJA.

Oltár előtt.

Közleg a nap s semmi kedvem,
Közleg a nász, én vőlegény? . . .
Hisz érzélem nincs e szívben,
Mely kiaszott, üres, kemény.

Mit akarsz hát voltaképpen,
Gonosz, vásott, romlott gyerek,
Ha nem szeretsz, lelketlenül
Ugyan miért hitegeted? . . .

Hogy csalódtál mélyen, vérzön,
Oknak legyen ám ez kevés,
Vagy mert nagyon csalódottál,
Csalni ezért vagy mást merész? . . .

Hűt esküdő hűtlensége
Hév lelkeden sebet ejtett
S most nem sebed ápólgatod,
Máson ejtesz te nagy sebet?!

Ajkad rebeg új esküket
S szívben maradsz a hűtlené,
Térdelsz új lény lába előtt,
S szívben ezé soha lenni!

— Oltár elé készülsz menni,
Hogy raboljál leány-lelket?
Nagy bosszú ez, de piszkos bűn,
S hogy elkárhozz, megérdemled!

Szived másé, a nagy hűtlen
Holtig tartja szerelmedet,
Bűnös fiu, gondold meg,
Mit igen s mit — nem kell tenned!

Térj oh vissza, térj az utra,
Mely viszen a kereszt felé,
Kálvária! hozzád az út,
Mégbanáshoz, Isten é!

S nem arához, kit nem szeretsz,
Kit rossz másért áldozol fel,

Fárj magadba, hagyjad e lényt,
Ártatlanság ne bukjon el! . . .

— Így tépődöm romlott szívvel.
S észre térek. Oh, mit tettem?
Sebzttségem hő szerelmet
Mért hazudott észvesztetlen? . . .

De most eredj, ha van erőd,
S mond ennek az újabb lánynak:
»Hazudtam csak s hogy hitt bennem,
Rabja lett a csalódásnak!«

S rád fog nézni kék egével,
S szavaidnak hinni nem fog,
Ha te mégis erősíted,
Keservében meghal legoít . . .

Nincs válaszüd, elérkeztem
A gonoszság legvégére.
Életemnek mi a czélja?
Végét vetem: így czélt ére!

életműködés hiányzik, csak pusztá fogalom, tartalom nélkül.

Ez a kóros bajok kútforrása, ez a helyes kórisme, ez a reménytelen helyzet jelzése.

Az értéket mindenkor a tartalom teszi becsessé.

A mi társadalmi életünk értéke a zérón áll, tartalma: a ködbevesző remény.

Remélünk bizodalom nélkül, ábrándozunk ideál nélkül, önámítás czéltudatos törekvésünk . . . gondolkozunk eslekszünk a pusztá formák szerint, de a meggyőződés ereje nem hatja át lelkünk mélyét; nem értjük önmagunkat, kevésbé értjük meg egymást; ész és szív különválva élnek, önző zsarnok az egyik, a felebaráti szeretetet tapossa a másik, szóval nemtörődés, érzéketlenség, közönyösség nyilvánul mindenben, mindenütt, hol a közös érdekek határa kezdődik.

Ezért hiányos a szervi működés, ezért hiányzik a forgalomnak megfelelő tartalom, ezért nincs nálunk fejlesztető, éltető erő: társadalmi közszellem.

Ha a társadalmat egy nagy gépnek tekintjük, úgy annak működését az alkotó elemek rendszeres mozgása tettelezi föl.

Ezek az alkotó elemek: az egyesületek, a társulatok és a társaság.

Egyesületeket, társulatokat, asztaltársaságokat a mi talajunk is fakasztott.

A gép rendszeres működésének alkotó elemei nálunk is formáltattak, de minden egységes tervezet nélkül.

Az alkotó elemek ezen hiányossága vált bénító-jává a rendszeres működésnek, elszigetelője a társadalmi egységben uralkodó közszellem megteremtésének.

Az egyesületeket, társulatokat, különféle czélok létesítik; a társaságot, az emberrel vele született együttélés érzete termi és fejleszti.

Míg az egyik czél érdekében társul, a másik emberi érzelmeken építi fel a társadalmi érintkezés hajlékát.

Van községünknek egy-két egyesülete, társulata, asztaltársasága, melyről elmondhatjuk, hogy missiót teljesít és hogy a község társadalmi javára működik, de van azután egyesület, mely emberbaráti missió czégére alatt a személyi hűségöt tömjénezve, teljesen önmagának működik.

Az ilyen egyesület elvesztette jelentőségét és társadalmi szempontból nemes hivatása daczára, figyelemre sem méltó.

Önbanketkezés, a közvéleményt arczúl csapó, kierőszakolt önelégtétel egyesületi czélok keretébe fel nem vehetők.

Egyesületek alakulásának czélját nem a hűség táplálta nagyságok uralása, az erkölcsi társadalom fölött gyakorlandó »véto-jog« sarkalják, hanem a közművelődést, a humanitást, a társadalmi erkölcsöket nemesítő és szolgáló czélok, melyek önzetlen elbánást követelnek gondolatban, szóban, cselekedetben és eszközökben.

Némely egyesületek elszigetelve a közvéleménytől védőívé válnak az egyéni hűségöt és talmi nagyságokat porba sújtó társadalmi áramlatokkal szemben, melyek nem tűrik meg a helytelenséget, kevésbé leplezését, mi több dicsőítését azoknak a szarvas hibáknak, melyek szabadság, nyílt bírálat tárgyai és a társadalmi helyességnek épenséggel nem babékoszorús érdemei, hanem megbotrántoztatói.

Míg a társadalmi élet nagy gépe, ily alkotó elemektől várja egységes mozgását, czélbiztos működését, míg az egyéni életet nem a társulás, a felebaráti érintkezés, hanem az egyéni stréber törekvések szolgálják, míg egységes erő, közszellem nem hatja át a főt és a tagokat, addig hiába minden törekvés, kárbavesző minden munka, ingatag a társadalmi jólét biztosítása.

Egyesületeink némelyike szivlelje meg e sorokat és letéve az önnagyság relativ is ámitó köntösét, szolgálja az önzetlenség nemes erényével az ügyet, melynek ha nem is bajnokává, de őszinte lelkületű munkásává avatattott.

Magasztos czélokban van az ambiciozus munkásság csirája, ezt gondozzuk és fejlesszük a jövőre.

Az egyéni önzés és érték-tulbecsülés nevelés teremténye ma már az emberi gyarlóságoknak, melyet a szirpadi morál is ostoroz.

Ne magadat dicséred, mások dicséjének; ne Te ismerd magadat nagyak, hanem mások.

Míg ilyen lesz társadalmi helyzetünk jelzése, addig reménytelenül nézünk a jövő elé.

Egységes társadalom, boldogító társadalmi közszellem jöjjön el a te epedve várt ébredő hajnalod!

Holbess József,
nyug. plébános és szerkesztő.

Proletaria.

Társadalmi életünk egységtelenségében nagy szerepet játszik a proletaria is. Elleptek minden pontot, befurakodtak minden lyukon, bebujtak minden ürege, és élősködnek, tengődnek rajtuk és önmagukon.

De hát ezeknek is csak kell élni és megélni, mert hisz születtek, keletkeztek, felnevelődtek. Am hogyan keletkeztek, nevelődtek fel és miképp — szaporodtak el ennyire?

Mert kétségtelenül tele proletárokkal a világ s különösen hemzseg a mi társadalmunk az elősdiék sokaságától.

A proletárok nem maguktól teremnek. A nevelés, a divó szokások, az esztelen felfogás, a hamis eszmék ejtik meg az ifjakat és nevelik tehetetlenekké, kik nyügöt képeznek másokon, lenyügözik a társadalmat és testök sulya nyüg önmagukon is.

Adjuk mindennek létező okát, a baj diagnózisát.

Először is kezdjük a nevelésnél. Helytelen utakra terelik a gyermekeket. Ma mindenki taníthatni akarja, a fiát, taníthatni akkor is, ha annak sem kedve, sem tehetsége a tudományok elsajátításához. Pedig akár a kedv nélkülség, akár az észbeli felfogás kifejtetlensége elég ok arra, hogy a szellemi megerőltetést kívánó pályák felé ne tereljük e hibák egyikében is leledző ifjuságot. Mert mit tapasztalunk az iskolázáshoz erőszakoltaknál? Kidőlnek a fél uton. Elvégeznak a középiskolából néhány osztályt, tegyük fel, eljutnak a felsőbb osztályokig s ott válnak képtelenné a további előmenetelre. Már most ezek a kézművészet, az ipari téren való felhatalmazásra szintén használhatatlenné teszik őket az eddigi iskoláztatás és a nyert házi nevelés, a

reájok csapott mez, melyet modern kifejezéssel intelligenciának, társadalmi műveltségnek csúfolunk, a mely szegényen a kéz erejét, a kéz ügyességét, a kéz művészetét. A ki öt-hat éven át a latin-nal s az algebrával megküzdeni nem tudott, az már a pörölyvel, a furóval, a gyaluval, a vésővel, az ipar eszközeivel sohasem fog megbarátkozni, vagy megbirkózni, mert szegénynek tartaná s azt hiszi, a munka pora aljasít, azt hiszi, hogy a kézműves, az iparos nem olyan ember, mint az írástudó; a képzett és sokszor éhes, de legtöbbször gondokkal küzdő lateiner.

Igy azután sem képzett lateiner nem vált belőle, sem mesterkezű iparos nem lesz, hanem lesz belőle intelligens koldus, tespedő proletár, nyomorult parazita, társadalmi nyüg, a ki azonban vasalt kalapban s divatos szabásu ruhában jár, míg lelkében hordja a gondokat, gyomrában a kiséhezetséget, hátán a keresztet és egész életén keresztül a nyomort.

Nem tréfa ez, nem jelentéktelenség, melynek felhozatala ne fakaszson kacaját, nevetést. Szomorú tény ez. Sok áldozattal van teli a mi társadalmunk, sok ezer napi díjért szívesen dolgozó, de napi díjas munkát nem kapó parazita, tengődő árnyék, sok ezer kvalifikációval nem bíró, felületes, fűhöz-fához kaposzkodó, de semmihez sem értő, sehol helyesen fel nem használható szerencsétlen szenved meg a nevelés hibáit, az *atyák vétkeit*. Mi lesz már most ezekből? Élősködnek, proletárkodnak.

Van egy veszedelmesebb csoportjuk, melyet a szenvedés nem tud megtörni, megalázni; ezek azután intelligenciájukkal mind mélyebbre züllenek, megpróbálják csunya eszközökkel facsarni ki a társadalomból azt, a mit tehetetlenségükkel nem tudnak, vetemednek csalásra, követnek el zsarolásokat, s megtelnek az apák vétkeiből, a szerencsétlen proletárokból a börtönök és fegyházak czellái.

De van még egy rosszabb csoportjuk is a proletároknak és ezek rendszerint fegyelmetlenségüknél fogva válnak proletárokká. Ezek meg vannak áldva tehetséggel, de szorgalommal, kitartással a legkevésbé sem s a kik tehetségüket csak a rosra tudják felhasználni. Ezek fel is használják azután a rosra, de okosan. Kijátszák a törvényt, megrontanak embert, a hol tudnak és a hol szerét ejthetik, ezek tudnak legügyesebben becsuszni-mászni a legmegközelíthetlenebb pontokra, mert ezek vannak az intelligencia külső mázával a legvastagabban megcsapkodva. Szemfényvesztők, kik mutatnak valamit, a kik el is érnek valamit, hol azután gazdálkodnak s garázdálkodásukra csak vajmi későn bukkannak. Akkora már a piócza megszede magát vérrel és úgy is lehullana a testről.

Proletárok a szociálisták leghiresebb izgatói, proletárok a tévtanok terjesztői, proletárok a mindenféle újabb vallásfelekezeti szekták apostolai, de hisz inkább azt kellene kérdeznünk, hogy proletárok hol nincsenek? Mindenütt vannak, mindenütt felcsapják fejüket, csak fajuk és jellemük más, de egy névközösség alá sorakoznak.

A proletár-koldusokat kell sajnálnunk a legjobban. Ezek a társadalom legszerencsétlenebbjei. Gyengék arra,

hogy megtudjanak élni és gyengék arra, hogy csálni tudjanak vagy merjenek. És szerencsére, ezek vannak a legtöbben. Azért mondjuk szerencsére, mert ezek legalább csak terhünkre vannak, de nem veszedelmesek.

De ne csoportosítsuk a proletárok fajait, ne írjuk le körülményesen a speciéseket, mert hisz mindnyájan eléggé ismerjük őket, hisz itt járnak, kelnek, élnek közöttünk. Inkább álljunk meg annál a kérdésnél, miképp lehetne csökkenteni a proletáriát?

Ha az emberiség minél előbb méltó tud lenni nagy hivatásához, ha minél egyszerűbbé, puritánná válik, ha az emberek józanabbak lesznek, egyszerűbbek és csak a becsületük, jellemük válik fenségessé.

Mert a legnagyobb józantalanság, a hiú törekvések, a hamis felfogás, a békát ökörré való felfújása ismert meséjéhez hasonló bamba kísérletek okozták a proletária gomba módra való elszaporódását.

A vagy nem a legnagyobb józantalanság kell ahhoz, hogy tanitassunk olyan agyakat, melyek a tudományt, a komoly ismereteket nürinbergi tölcserrel sem tudják magukba venni? és nem-e hiú törekvéseknek kell neveznünk a szülőknél azt a majomszeretetét, mely minden tehetségnélküli magzatából »tudományosan képzett urat« akar varázsolni? És szeliden nem-e hamis és botor felfogásnak kell neveznünk a demokratságáról csúfolt korunknak azt a gyalázatos s vérben leledző bűnét, mely különbséget tesz az emberek között s kenyérkeresetük módja szerint ítéli meg őket? E kor nem két tételt állít fel, hogy tisztességes-e a kereset módja, vagy nem, hanem azt a tételt állítja fel, hogy uri ez a mód, vagy nem. És ez szerint alacsonyan tekinti s lenézi a kézműveszetet, az erő mesterségét, a verejték legbecsületesebb és leghasznosabb munkáját, csak a szellemi erő tevékenységének adózik némi, hangsúlyozzuk e szót: némi, elismeréssel. Nem becsüljük egymást s ha kicsinyek vagyunk, önmagunkat sem és hatalmassá akarjuk nevelni utódainkat ivadéainkat volna képpen pedig hatalmassá neveljük a proletáriát.

Legyünk higgadtak, tanuljunk a multak szenvedéseiből, következtessünk az áldatlan idők nyomokat hagyó emlékeiből s becsülje meg az ember telebarátját, legyen az egyéni tisztesség irányadó s ne tekintsük a kerges tenyeret piszkos kéznek és becsüljük meg az izzasztó munka emberét épp úgy, mint, azt, a kinek az Isten több észt és ahhoz nagyobb hivatalt is adott.

Józan felfogást polgárainknak, hogy tudják, miképp neveljék fel az új nemzedéket. Ha az egyszerű erkölcsösség, a minden emberrel veleszületett helyes gondolkodás vezeti az egyéneket, úgy helyes irányu nevelést fogunk adni a jövő nemzedéknek s így akkor nem lesz olyan világ, mint a minő most van, nem lesz úgy megáldva vagy megátkozva proletársággal, mint a most sok szélsőséggel küzdő korszakunk.

Mutassa meg e korszak, hogy megtud tisztulni ferdeségeiben és legyen e

korszak haldoklása a megtisztuló, a reformálódó, az emberiség embertelenségeiből kivetkőződjő új század hajnalhasadása. Szüntessük meg a proletáriát, mert ez hatalmunkban áll s a jövő század legelső emberöltője áldani fogja emlékünket!

Nemzeti lobogó.

Eszményiség kacagást fakaszt ma az emberekben, bolondnak tartják azt, ki az eszményi után vágy, realizmus, számító öntudat, el nem térő, fel nem csapongó rideg önzőség, énünk bálványozása, kenyér utáni irtózatoss és sokszor csalárd hajsza és ettől elütő, más számítás alá eső bűnös kincsszomj tartja megszállva a lelkeket; port taposunk és sárral mocsokkal dolgozunk, hogy bársonyban czipfalkodhassunk és élvezhessük az élet élvezet, gyönyöreit.

Csak a nyereség vágy, a gyors meggazdagodás, a pénz utáni sovargás gyötör bennünket, sőt üldözi és kergeti sokszor a legtunyábat is a legfárasztóbb munkába és mindennek dacára nincs ambíció bennünk, gunykacaj, lenézés, szájalom, kicsinyítés, megvetés és nem egyszer eltipratás sorsa éri azt, kinek lelke olyan botor és az egék felé tör. Igen ma már nincsenek és ne legyenek r mes ambíciók, csak léha vágyak, biztos révpartra akar jutni minden gyáva ember és nincsenek bátrak, kik szálni akarnak a magasba, hogy ott feltűnjenek; nincs lelki nagyság, csak egyéni önzés; ez a mi modern életünk, ez a mi modern magyar társadalmunk!

És csoda-e, ha ily felfogás hódítva tért, az emberi önzés távol tartja lelkünköt mindazt, a mi szép, jó és nemes. Nem hevülünk eszmékért, veszendőbe megy a honszeretet, reszignálódunk mindenben, nem törődünk a közjával, nincs bennünk az a régi jellemzetes *felbuzdulás*, mi oly csodákat tudott művelni az utolsó perczben is. Talán már a *nemzeti lobogót* sem tartjuk szemünk fényének? Hisz a nemzetiségek közül már azt is meggyalázták büntetlenül!

De mégis. Ebben a reális, kapzsi életben is hevit még bennünket a *nemzeti öntudat* néni ereje, ha halvány vonásokban is, még ott kísért mint az árnyék bennünket s még feldobban szívünk, ha látjuk lobogni a zászlót, melynek piros színe hirdeti, hogy tudtunk áldozni vért, fehér közepe jelenti, hogy szerettük a békét, melyből oly kevés jutott s zöld mesgyéje képviseli a reményt, mely lelkünkben a jövő iránt lap pangozik.

És hogy mi a nagy számító realizmus közepette az eszményi szimbólumról, a *nemzeti lobogóról* beszélünk, annak oka az, hogy Magyarország józan eszt, higgadt elméjű, de talán hazafias lelkületű belügyminisztere is jönnek látta, hogy elérkezettnek tartsa az időt, midőn kötelességévé tegye minden állami, törvényhatósági és közintézménynek, hogy a czimeres nemzeti lobogót beszerezzék.

Becsüljük meg zászlónkat és színeinket! Ez az intenció vezethette a rendeletileg intézkedő minisztert. Igen, becsüljük meg és legyen szent előttünk. Ez az a jelvény, melyben győztünk s azért lett a mi szentségünk. A templomból nem hiányozhatik az oltári szentség, nem szabad e szentségnek sem hiányozni egy magyar kunyhóból sem. Igaza van tehát a belügyek miniszterének: kezdjék meg a példát adó közintézetek és erkölcsi testületek.

És ha ünnepünk jön, ha jobb napok jönnek, vagy a mikor nem dolgozik a magyar, hanem magába száll, vissza emlékezik, a mult emlékeinek hódol, akkor tűzze ki ezt a szent

jelvényt háza homlokzatára, kunyhója padlásablakjára, hadd lobogtassa a magyar rónák szellője és hirdesse az ezer év óta magyar hármasszínű, *nemzeti trikolór*, hogy most is létezik, fejlődik a magyar... Szeressük azt a drága lobogót még szent foszlányaiban is, mely ott lengett a háboruban. Nemzeti lobogónk köré csoportosulva mentünk a döntő csatába s mikor a honvédő halni ment, utóljára feltekinített a szabadság szent zászlójára s a másik perczben férfiasan vérzett el a hazáért. S nem-e a legszebb haláldisz jutott osztályrészül annak, a kit elesve a csatatéren, szemfedőül nemzeti zászlóval takartak le?...

Szeressük nemzeti lobogónkat és legyen ez a kor a maga realizmusában és materializmusában és az egyének kapzsiságában, önzőségében még oly rettenetes, vetkőzzünk ki bár minden eszményiségünköt, dobjuk el magunktól akár a legszentebb, a legnemesebb, a leggyengédebb érzelmeket, legyünk bár sivár élvhajhászok és kincssóvárok, csak az ihlet maradjon meg szentül és érintetlenül a haza czimeres nemzeti lobogója iránt.

Lengjen a nemzeti zászló, lengjen és legyen mindentűt s hirdesse, hogy él magyar és nemcsak él, hanem levetkőződjő gyengéiből, kibontakozva e kor léhaságaiból, újra nemes, tetterős ivadék uralja e hont, melyben egy önzetlenség még ellensúlyozza a sivár önzőségeket: a honszeretet és még van eszményi érzelem is bennünk, mert eszményítettik a czimeres nemzeti lobogó!

HIREK.

Isteni tisztelet.

A helybeli reform. templomban f. hó 26-án reggeli 10 órakor a megnyerő modorral bíró jeles szónok Fábíán Dénes lelkész fogja az isteni tiszteletet tartani.

Értekezlet a kaszinó ügyében.

Dorfner Antal, derék jegyzőnk, a kaszinó elnöke, közéletünk kiválóbb tagjait a »Kispesti Takarékpénztár Részvény-társaság« palotájában július hó 1-én d. u. 6 órakor tartandó értekezletre hívta egybe. Az első lépés tehát már meg van téve a kaszinó újjászervezésének oly türelmetlenül várt ügyében. Az értekezlet célja a régi kaszinó sorsa fölötti határozathozatal a még fennálló kötelezettségek rendezésével, másrészt pedig új kaszinó létesítése. A kaszinói tagsági díj, mint halljuk, *rendes* tagoknak 18 frt, kültagoknak 9 frt lesz. A kaszinó új otthona a »Takarék-palotájában« lesz berendezve a modern követelmények szerint.

Adomány.

Straznitzky Alajos építőmestert nevestélye alkalmából szerenáddal tisztelte meg a dalárda, mely alkalmából 25 frtot adományozott.

Felügyelő bizottsági ülés.

A felügyelő bizottság ma este 6 órakor ül össze. A gyűlés tárgya az ipariskolai vizsgálatok napjának kitűzése. — A mint értesültünk a vizsgálatok f. hó 28-án délután 6 órakor fognak megtartatni.

Ipariskolai ügyek.

Az ipariskola tanítótestülete f. hó 23-án ülést tartott, mely a tárgysorozat keretében megemlékezett Dorfner Antal felügyelő bizottsági elnök tanügyi buzgalmáról és méltányos

eljárásáról, melylyel úgy az ipariskola színvonalára, mint a tanítótestület tagjainak anyagi javadalmazásában érdemeket szerzett. A tanítótestület ezen érdemeknek méltó elismerését jegyzőkönyvre méltatta, melyet kivonatban, hála-köszönet mellett egy küldöttség fog jövő hét elején átadni. — Mi, a kik szintén ismerjük Dorfner Antalnak kiváló tanügyi buzgalmat és fáradhatatlan működését az ipariskola fejlesztése érdekében és a tanítók anyagi, a munka arányában méltányos javadalmazását illetőleg, hozzájárulunk az érdemek elismeréséhez és azt kívánjuk, hogy az a jóindulat, nemes készség és ügybuzgóság, mely Dorfner Antal sajátja, még sokat tehessen Kispest község anyagi és szellemi felvirágzása érdekében. Kispest jövője mindjobban Dorfner Antal nevéhez fűződik, az ő munkásságához és helyi patriotizmusához, melyért elismerés illeti.

Munkáshiány.

Nagy baja van a mi fáradhatatlan bíránk, Ács Lászlónak, az öntöző kutakkal, azaz nem a kutakkal, hanem a kutakat kezelő munkások hiányával. — Hát biz ez nagy baj, mert most mikor kút elegendő lenne, embert nem fognak kapni az öntözésre. Az eddigi ajánlatok célhoz nem vezettek. — Ez így nem tarthat soká. — Ajánljuk, hogy az előjáróság írjon ki pályázatot és úgy töltsse be, vállalkozás által az országúti öntöző állásokat. — Most niár nem lehet sokáig késedelmezni, mert a júliusi meleg napok küszöbön vannak és így mielőbb kell cselekedni. — Majd meglátjuk.

Állatkiállítás.

Vasárnap volt Monoron az állatkiállítás, melyre ló és szarvasmarha hajtatott föl. A kiállítás, mely úgy lovakban, mint szarvasmarhákban gyönyörű példányokkal büszkélkedhetett, a járás gazdaközönségének élénk érdeklődése mellett tartatott meg. A kiállítás alkalmából díszlakoma is volt a nagyvendéglőben. Lakoma után értekezletre gyűltek össze a gazdák. Az értekezleten gróf Keglevich Gábor elnökölt. Az értekezlet fontosabb határozatai közül közérdeket érintő »járásai gazda-egyesület« alakitásának tervét emeljük ki, mely egy központtal és fiókokkal fog létesíteni. A járás főszékhelyén lesz a központ, a járás községeiben pedig a fiókok. Életerős eszmét látunk a mozgalomban, melyhez elismerésünkkel mi is hozzájárulunk. — A gazdaközönség érdekei így nemcsak fejlesztetni fognak, hanem meg is lesznek óvva.

Helyreigazítás.

Az Antalok bankettja referációjából véletlenül kimaradt Winkler Imre tószója, ki lelkesült hangon üdvözölte a tanító-testület nevében az ünnepelteteket. — Az ebéd folyamán táviratilag ünnepelték az Antalokat Tóth József, kir. tanácsos, tanfelügyelő, Dorfner Antal, jászberényi birtokos és Link Paula soroksári tanítónő. — Ezt kívántuk helyreigazítani.

Az üllői-úti népliget.

Az üllői-úti népliget kibővítését tervezi, nagyon helyesen, a főv. mérnöki hivatal. A Hungária-körút, az összekötő vasut, a kőbányai-út s a mostani liget által határolt több mint 180.000 négyszögöl nagyságu területtel akarják kibővíteni, úgy hogy a népliget nagyobb lesz, mint a városliget. A népligetet most a Simor-utca határolja. A tervezet szerint a Simor-utca csak a Hungária-utig terjed s azontul a népliget számára építenek helyileg gyalogutat, a többit pedig a ligethez csatolják. A kibővítést nem akadályozza semmi, mert az egész telektömb a fővárosé. A mérnöki hivatal most csak elvi határozatot akar s azután ké-

szíti el a részletes tervet. Ha a közgyűlés a liget kibővítését nem akadályozza meg, — ami elképzelhetetlen, — akkor a tervet már a jövő évben végrehajthatják. A tanács még a szünet előtt tárgyalja a mérnöki hivatal tervét.

Adomány.

Medgyesy György, közéletünk áldozatkész tagja, a szent-lőrinczi templom pénzalapja javára 10 forintot adományozott.

Szocialista gyűlések.

A helybeli szocialisták kérelmet nyújtottak be a járási főszolgabíróhoz, hogy f. hó 26-án a Ruzsnyák-féle vendéglőben, H. Szabó Jánosné vendéglőjében és Kovács Imre szent-lőrinczi vendéglőjében gyűléseket tarthassanak. A gyűlés tárgya mind a három népgyűlésnek: »az általános választási jog«.

Himnlőoltás.

F. hó 26-án fejeztetnek be a köteles véd-himnlőoltások. Mivel azonban az oltásra kötelezett gyermekek közül igen sok nem felelt meg a XXII-ik törvénycikk 11. §-ának, a községi előjáróság figyelmeztetést küld mindazoknak, kik elmaradtak azon értelemben, hogy ha július 2-án eszközözlendő oltáson meg nem jelennek az oltásra kötelezett, úgy a hanyag szülő esetleg gyám 50 frt erejéig terjedő pénzbírsággal sújtattatik. Azok pedig, kik a törvény intézkedéseinek megfeleltek, csak hogy az oltásra kötelezett magán orvos által oltatták be az oltási bizonyítványt kötelesek az előjáróságnál bemutatni.

A hivatalos tanítótestület nagygyűlése.

Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun-vármegye hivatalos tanítótestülete 1898. évi július hó 6-án, szerdán délelőtt 9 órakor, Ujpesten, az áll. polg. leányiskola helyiségében tartja ez évi rendes közgyűlését, melyre a testület összes tagjai nemkülönböztetve az érdeklődő tanügybarátok ez uton is meg hivatnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári, illetőleg főjegyzői jelentés.
3. Pénztáros jelentése.
4. A magyar nemzeti iskola és a szocializmus. Előadó: Benedek Sámuel (Ujpest).
5. Az »Országos Nemzeti Szövetség« célja és elérésének módjai. Előadó: Páky György (Erzsébetfalva).
6. Az egységes tanítóképzés és a tanítói oklevél értéke. Előadó: Bertalan Jolán (Kecskemét).
7. Reformok a női kézimunkatanítás terén a népiskolában. Előadó: Vitális Mártonné (Erzsébetfalva).
8. A kézügyességi oktatás (paedagogiai stójd) a nevelés szolgálatában. Előadó: Guttenberg Pál (Budapest).
9. Alapszabályok módosítása. Előadó: Korányi József (Kispest).
10. Jelentés a »Tóth József«-féle árvaalapról. Kager János (Ujpest).
11. Képviselők kiküldése a »Magyarországi Tanítók Országos Bizottságának« üléseire.
12. Előterjesztések, és a jövő évi közgyűlés helyének meghatározása.

Ujpesten, 1898 június 20.

Gosztonyi József
elnök.

Benedek Sámuel
főjegyző.

Jegyzet. 1. Esetleges indítványok július 1-ig az elnökségnél bejelentendők.

2. A megalakult fogadó-bizottság az érkező egyesületi tagokat — a lehetőség szerint magán-házaknál — elszállásolja. Kérjük azért a gyűlésen megjelenni szándékozó társakat, legyenek szivesek érkezésük idején, hogy a közebéden való részvételüket, legkésőbb július 2-ig Földes

Károly áll. isk. igazgató urnál, mint a fogadó-bizottság elnökénél (Ujpest, Kis-Deák-utca 6.) írásban bejelenteni.

3. A nyugati pályaudvaron érkezők a pályaudvar közelében megálló villamossal a keleti pályaudvaron érkezők pedig villamossal a Kerepesi-úton végig a Károly-kaszárnyáig, itt pedig direct ujbpesti kocsihoz átszállva indulhatnak Ujpestre, hol a nemzeti színű jelvényekkel ellátott bizottsági tagok által fogadtatnak.

4. Az előterjesztet július 5-én kedden d. u. 6 órakor az István-téren, a róm. kath. templom átellenében levő állami polgári leányiskola egyik termében fog megtartatni.

Félreértés.

Tanító: Mikor van az almaszedés legjobb ideje?

Bandi: Ha e kertben nincs kutya.

Rosszul választott szólásmód.

Vendég: Ugy hallom, hogy új lakóhelyedden sok a beteg.

Fiatal orvosné: Oh nem! A mióta a férjem ott letelepedett, a betegek valóságosan ki-haltak.

Hirdetmény.

Az 1876. évi XVIII-dik t. cz. értelmében és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye központi választmányának folyó évi 5. k. p. v. szám alatt hozott határozata folytán ezennel közhírré tesszük, hogy az országgyűlési képviselő választóknak 1899. évre kiigazított ideiglenes névjegyzékai a rendezett tanácsú városokban, melyek külön képviselő-küldési joggal nem bírnak és nagyközségekben, valamint a kisközségekben, utóbbiakban a körjegyzők székhelyén, a város-, illetőleg község-házán folyó évi július hó 5-től 25-ig bezárólag közzszemlére kitétetnek, hol a választók névjegyzéke reggeli 8 órától déli 12 óráig mindenki által megtekinthető és d. u. 2 órától 6 óráig lemásolható. A választók névjegyzéke ellen az 1874. év XXXIII. t. cz. 44. §-ban felsoroltak felszólalhatnak és a felszólalások csak az illető városi vagy községi előjáróságnál, illetőleg körjegyzőnél folyó évi július hó 5-től július hó 15-ig írásban benyújthatók. A felszólalások szintén mindenki által megtekinthetők és az ellen-észrevételek a 45. §-ban felsoroltak által július hó 16-tól 25-ig írásban ugyanott beadhatók. A vármegye összes választó-kerületeiben összeirt választók névjegyzékai egyidejűleg szintén folyó évi július hó 5-től 25-ig Budapesten, a vármegye székházában (közigazgatási kiadóhivatal, I. emelet) is közzszemlére kitétetnek és ott megtekinthetők. Kelt Budapesten, 1898. évi június hó 15-én.

Agorasztó Titadar, Beniczki Lajos,
vm. aljegyző, alispán,
a központi választmány jegyzője, a központi választmány elnöke

Egy telek kis házzal
közel a vasúthoz eladó.
Tudósítást ad a szerkesztő.

Két telek a vasúthoz
közel és egy négy szoba
konyha, pincze és kertből
álló ház eladó, ez utóbbi
esetleg bérbeadó. Értekez-
hetni Zrínyi-utca 22. sz.
alatt.